

**Nauicula siue speculum fatuoru[m] Prestantissimi
sacraru[m] literaru[m]**

Geiler von Kaysersberg, Johannes

Argentorati, 24. Jan. 1513

41 Deriso[rum] (Spott narre[n]) Nola p[ri]ma/ deridere Christum: [et]
ponunt[ur] decem genera talium (Spott voegel) Secu[n]da deridere
christianu[m]: [et] ponunt[ur] tria g[e]n[er]a talium (Spott ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70346)

loqui/canes sunt. Canis sagittā hñs fenorū infirā/donec remouerit **1**
 nō q̄scit: z stultus detractor q̄scere nō p̄t donec v̄bū malū qđ audis
 uit de primo/alij reculerit. Nouit Ec̄cus qđ dixi. Sicut sagitta in fe-
 more canis/sic v̄bū in ore stulti. Canis gregē dñi sui custodit: z de- **2**
 tractores canes sunt/gregē diaboli custodiētes: etiā vnā ouiculā inde
 auferri nō pmittentes/qñ latrēt vel deridēdo vel aliē offendēdo. Plas-
 ne quotienscūq; aliq̄ue viderint mores huius fallacis mūdi relinq̄re/
 euestigio mouēt rict⁹ z dētes vibrant/entbleckent die zen) Comez **3**
 dūt canes carnes: z ossa rodūt: z his nō sufficit si carnalib; detraxerint
 nisi etiā spūales roserint: nemini parcūt: simplicib;/penitētib;/deuonis
 pdicatorib; z platis detrahūt. Grego. sup illud Job. xix. Quare me p
 seq̄mini sicut deus: z carnib; meis saturamini: dr. Sciendū est: qz et
 am hi q̄ aliene vite detractōe pascunt/aliens pculdubio carnib; satu-
 rant. Tñ hñ p Salomonē dr: Noli esse in iuuēis pctōz: neq; comez **E**
 das cū eis q̄ carnes ad vescēdū pferūt. Carnes q̄ppe ad vescēdū pfer-
 re est in collocatōe derogatōnis vicissim. primoz vitia dicere. Sic et
 Paulus Gal. v. Q. si inuicē mordetis/videte ne abinuicē psumami
 ni. Canes in macello morant/sanguini p̄tinuo z sp̄ insidiātes: z hi san- **4**
 guinolenta hñt. labia his sanguinib; a q̄b; David liberari pctūt/aliōz
 rum. s. pctis defedātes. Insidiamur inqunt sanguini. Prouer. j. Hñt
 labia cruētancia sanguinib; cb̄ianoz hoim. Canes nō sunt digni **5**
 pane filioz. Si qđē (vt dñs ait) nō ē bonū panē accipe filioz z dare
 canib;. Et hi canes detractores digni nō sunt vt pane sacramētali fili-
 oz hodie p̄ Jesum instituto pascant: q̄ si sumpserint/in p̄niciē aie sue
 sumūt. Qualis fuit canis ille sanguinolētus Judas/inter filios impu-
 dētissime se ad mēsam coz ingerēs: z panē celestē cū eis accipiēs. No **6**
 lito o frater talis esse aut manere canis: cogita qz seduct⁹ es a dño tuo
 v̄o: z ab alio. s. diabolo illaqueat⁹: rumpe laqum/excute iugū: z p̄uer-
 tere ad dñm deū tuū. Cognosce cū p̄ fidē in h̄ sacramēto existēte ve-
 rū deū z hoim. Adhereas ei p̄ amorē/charitatē. s. cb̄ianā/cū sup oia **1**
 diligēdo. Euome sanguinē pctōz oim p̄ p̄fessionē quem imbibisti. **2**
 Subsiliat corā eo p̄ deuotōem alacrē actualē. Sic ex cane pctōre fi- **3**
 es catell⁹ penitēs/dign⁹ saltē micis q̄ cadūt de mēsa dñoz/gfaz. s. et **4**
 stutū. dign⁹ inq̄ de p̄gruo/nō de p̄digno. Veniet itaq; dies vt etiaz **5**
 ex catello fili⁹ fias: z h̄ qđē in ptate tua erit: q̄ppe qz dedit ptatē eis fili- **6**
 oz dei fieri/his q̄ credūt in noie ei⁹. Jā post p̄nitiam verā ad panē fili-
 ozū cb̄im dñm sub sacramēto admittaris: z ad mēfaz post hāc vitā in
 celestib; dignus habearis. Ad quā p̄ducatur zc.

Feria. vi. parasceues. xij. Aprilis: mane hora. vi

Stultoz infinitus est numerus. Ec̄cs. j.

Derisorum

O Madragelima turba stultorum est derisorum (Spotter/spotvogel) Et pnt dinosci duabz nolis. Prima se deridere Chm: et de ista dicam hac hora. Secda est deridere chm: nu: et de hac dica post pcediu hora pma. Pro euidetia aut vtriusq; notadu est qd sit derisio/qd derisor et derisorie aues. Derisio (ait Holkot Sap. x. lec. lx.) est locutio deordinata de defectu hois p ludu/ut ho inde erubescat. Habes h causam formalem/matarialem et finale. Sicut necessaria est qes p reparoe viru corpus/qd fit p somnu: sic necessaria est qes p reparoe viru anime: hec aut fit p ludicra. Qui ergo his vitis/ronabilr dr eutropelus grece/comis vel urbanus latine (Suoterding kurtzwyllich) theutonice. Qui deficit: agrichios grece/rusticus latine (Uderbutz/muncke/surschnff) Qui excedit dr homolos chus grece/scurra latine (spot voegel/schbant voegel/spcy voegel/üppiger vogel) Et cur potius (ein spotvogel) qm (ein spotbier) qa hnt mores quarudam auu qbz siles sunt. Et qbz Nilus. Et quocq; milui volant circa loca vbi mactant aialia: et pnsiderat intestina cicca vt rapiat. Id videm in fluuio nro Brusce Argeni. sup q volat milui/dü a macello defluunt intestina supnatata/q rapiunt. Sic illi scurre vbi fuerint in pgregatoe hoim in puitijs/ad nihil aliud hnt oculü sue pnsideratois q ad intestina turpia: turpes. s. acti si q in eis appareat/ut illa rapiat et in ludu siue iocü trabat: nō curates qualr h fiat/dummō risum pntent in alijs. Et ideo appellant (spot voegel) Hac rōe etiā apd grecos appellant homolochi: qd interpretat raptores rēploz: vt dr bñs Thom. iij. Ethicoz. qa circa templa gentiliu milui volabant/pnsiderantes intestina q de sacrificijs aialiu relinqbant/ut ea raperet. Sic et scurre pnsideratiui sunt defectuū hūanoy: qten eos possint recitare ad cau sandu risum in alijs/et in alijs erubescētā. Et puto q a grecis theotomi suū vocabulū vsurpauerūt. Apte q pictura vestri speculi tenet bos fatuos in tēplo depictos circa altare. Habetis iā puto breuif tñ et satis clare ex fundamēto Aristo. iij. Ethic. et post eū scribētū (quos si latius loq et declarare volueris/videto) b. Thomae/Buridani/et Holkot: qd sit derisio/qd derisores/et cur appellant (spot voegel) Hoc fundamento psupposito videmus pnam nolā/quā appellavi deridere chm: Nō em defuerūt hi milui et aues derisorie Christo dño/qn cum comitarent ab initio vsq; ad mortē/in doctrinis/in miraculis/etiā in sua amarissima passione: et aucupādo p capū euāgelicū inueni decē gñatiliū derisor (spot voegel) q irriserūt eum: q audiamus. Primi qui Chm deriserūt (Die ersten spot voegel) qz lego in euāgelio/fuerūt diuites auari. Legimus Lu. xvj. q pdicāte dño ptra auaritiā rē. et q nemo p̄t duobz dñis seruire/deo et māmone: audiebant oīa hec pharisei et q erant auari: et deridebant eum. Et cur ita: tanq; eum q predicat aut inutilia/aut supflua et dudū p eos facta: aut ptra legē. p̄ has

quia plures diuites patriarcho deo diuitijs seruitissent. Vide etiam
 b. Tho. Sed dominus eis rñdit omnia hec pfutans: qz nō inuilia nec per
 eos obseruata: aut ptra legem pdicare: sicut ex textu elici poterit cum
 glosis in p̄nno: z eis exēplum de diuite z Lazaro adiūrit. Sed nun
 qd ideo ppter irrisionē desistit a pdicatōe: Non utiqz. Et tu fac similē
 o pdicator/etiam si dixerint z irriserint te: qz inuilia nō necessaria/ sed
 supflua z ptra legem pdices. Neqz sanctus Dñicus desistebat a pdica
 tōe/ q̄uis irrisionibz varijs illuderet ab aduersarijs vitatis: q̄ spura/ lu
 tum z hmōi vilia p̄ciebant in eum: z a tergo p̄ derisu sibi paleas alligabāt.
 Secūdi milui irrisores (die ander spot voegel) q̄ dñm irrides
 bāt/ erāt simplices ignari. Lb̄s qñ ibat suscitātū filiā archisynagogi
 dicit: Non est mortua puella/ sed dormit. Deridebāt eum sciētes quia
 mortua ē. Lu. viij. Matt. ix. Mar. v. Sed a pfectōe miraculoz p̄te
 rea nō desistebat/ sed pcessit. Et tu si vadis in pposito aut facto ad mi
 rabilia opa v̄tutū pficienda/ q̄ baten⁹ nō fuisti solit⁹ facere/ noli impe
 diri ab irrisoribz: sed pge p̄stater z pfice qd̄ p̄posuisti. Fac qd̄ iudei in
 repatōne tēpli postqz redierūt de captiuitate babilonica: q̄s irrisit To
 bias qdam Amonitas: nūcians eis/ qz si ascēsur⁹ esset vulpes p̄ murū
 eoz ascēderet zc. Sed nō curabāt irrisionē illā: q̄nummo p̄stater. xl. vj.
 annis extruxerūt vna manu trullā/ altera gladiū tenētes: vt se hinc ab
 inimicis defenderēt/ illinc z edificarēt. Ecce templū tuū q̄ia/ in q̄ de
 habitauerat: eius verilla v̄tutū pdierāt/ castitatis/ charitatis/ humilitatis/
 tempantie zc. Sed ecce Babilonis rex diabol⁹ destruxit tēplū
 tuū: p̄nceps coquoz gula expādīt verillū/ supbia/ inuidia/ luxuria: oēs
 v̄tutes p̄stigate. Sed ecce liberat⁹ es a captiuitate diaboli p̄ p̄ritōem
 z p̄fessionē solute catene. Couertere q̄ ad templū tuū vt torres in aus
 stro ad reedificādum: restaura p̄dita bona opa: nō cura irrisiones/ sed
 p̄cede. Erige deo templū aie tue: pugna vna manu ptra vitia: alia p̄
 cede ad exercēdū bona opa. Sic br̄s Fracisc⁹ in exordio sue p̄uersio
 nis irrisus nō impediēbat. Tertie aues irrisone erāt ministri. in do
 mo Anne. Nā cum in hortu orasset dñs/ captusqz fuisset/ duct⁹ ad An
 nam/ z deinde ad Cayphā p̄ntificē: ab eodē p̄ falsos testes inductos
 fuit ad mortē iudicat⁹: z oēs dicebāt: Reus est mortis. Nox aduola
 bāt milui irrisores ministri/ eum turpissime vt vilissimū irridētes mo
 dis multis. Nempe eum colaphis z alapis cedebāt: in faciē ei⁹ expue
 rūt: z velauerūt z pcusserūt faciē ei⁹: z interrogauerūt eum dicentes:
 Prophetisa nobis Ch̄e/ q̄s est q̄ te pcussit: Fac tibi fiat o ch̄iane hec
 irrisio dñi dei tui mysteriū. Si qñ pcussisti dñm deū tuū alapa pcti: z
 nescis numez pctoz: velles cognoscere vt p̄tereris vt p̄stiteris/ sed
 nescis: roga deum: dic: O Ch̄e p̄betisa: instrue me/ illumina oculos
 meos: vt sciam quō z in q̄b te pcussi. Disce nō expuere in faciē Ch̄i
 tui. Nemo est q̄ h̄ facit. Timeo frat qz multi sint. Facies Ch̄i in q̄ R

Derisorum

Agnoſcit Chriſtus ſcriptura eſt/pdicatione eſt: dum hanc ptemis/ſi
facie ei expuſ. Facies Chriſti boni ſunt ⁊ ſpūales hoies/q Chriſti por
tāt in corde ⁊ corpe/vitā Chriſti expmētes. Nos cū derides ⁊ deſpicias
in facie Chriſti expuſti. Quarte aues irriſorie Chriſti ſunt Herodes ⁊
ererat⁹ eius (Sein volck/ſein gezück/ſein hoff geſund) Erāt ea tēpeſta
te in Hieroſolymis Herodes cū exercitu p̄p̄ feſtū: ⁊ anie deſideraue
rat videre Jeſum: q̄ de ſua erat iuriſdictōe: q̄ galile⁹. Pilat⁹ ḡ vidēs
q̄ oēs accuſatōes iudeoz erāt fruole ⁊ calumnioſe/ volēs ſe de cauſa
eronerare/ miſit Jeſum ad Herodē: q̄uis Herodes ⁊ ipe inuici eēt
Vidēs ḡ Herodes Chriſti gauſus eſt valde. Et cū cum interrogat⁹
multis ſermonib⁹ ⁊ ei Chriſti non r̄ndiſſet/ ſp̄cuit eum: ⁊ indutum ves
te ſtultoz alba remiſit ad Pilatum. Quod irriſuum fuit Herodis:
verū tñ fuit: ap̄tū plane erat veſtimentū albū ei q̄ erat agnus immacu
latus/ ſpeculū ſine macula: q̄ pctm̄ nō fecit/ ſed erat ablatur⁹ pctā miſi
di. **2** Transit hec alba ſtulta irriſionis in albā honoris maximi/ ita vt in
officijs arduiſſimis miſſaz vidēz ſolēn̄s ſacerdos ea vtaf. Numuz
veſtes ſacerdotales oēs a Chriſto in ſua paſſione ſumpte ſunt. Humes
rale a velatōe in domo Cayphe/ Alba ab Herode. Stola ⁊ cingulus
a laq̄is q̄ ligabat⁹ ad columnā. Manipul⁹ in ſiniſtra/ funis relic⁹ in
eadē/ poſt q̄ de colūna fuit ſolut⁹: ⁊ ad dextrā arūdo impoſita. Caſu
la in domo Pilati/ veſtis purpurea. Glade iam o ſtulta ornata/ ⁊ glorie
ris de veſtitu. Quinte aues irriſorie/ milites Pilati (reiß Knaben) Vi
de Jordanū. Uolebat Pilat⁹ dimittere Chriſti. ⁊ vt mitigaret iudeos/
fecit Chriſti vberari v̄gis/ vt vel ſic ſatiarent⁹: ſed nihil p̄fecit. Itaq̄ ſta
gellato dño/ milites illi dixerūt Jeſum in proxū/ ⁊ irridebāt eum. In
p̄mis induētes eum purpura: deinde coronam de ſpinis impoſuerūt
capiti. Tertio poſuerunt arūdinē in dextra eius: ⁊ quarto ſtero genu
ſalutabant eum: Aue rex iudeoz. Hec oia irriſorie fecerūt. q. d. Rex
es tu: ḡ veſtē regalē accipito: accipe coronā ⁊ ſceptz. Et deinde q̄nto
dabāt ei alapas: ⁊ ſexto expuebāt in eum. Septimo arūdinē accipies
bāt ⁊ pcutiebāt cū ea caput eius. Et ſup hec oia octauo (q̄d erat ſum̄
ma irriſio ⁊ oim irriſionū illaz p̄plementū) foras duxit eum/ Pilatus
in veſte purpurea ⁊ corona ſpinea: ⁊ oñdit ſic flagellatū inimicis ſuis
iudeis dicēs: Ecce hō. De his oib⁹ vide latius in paſſione mea ſupioz
M rib⁹ dieb⁹ in publicū emiſſa. Sette aues irriſorie/ tituli ſcriptores.
Inſtinctu iudeoz/ Pilatus fecit ſcribi titulū: ſed aliter euenit q̄ iudei
intēdebāt. Plane volebant p̄ hūc titulū Chriſti dñm ignominioſum et
populo odioſum efficere: ſed p̄trarium euenit: q̄ gloſus h̄ titulus cri
am in frontib⁹ regum inuenit. Scribit Pilatus: Jeſus nazaren⁹ rex
iudeoz. Sic ſcripſit: q̄ ſic erat/ ⁊ ſic manſit/ dicēs: Quod ſcripſi ſcri
pſi. q̄ Chriſti dixit: Rex ſum iudeoz. Hinc ſumas o frat doctrinā illam
q̄ quandocunq̄ impugnaris a demone/ hunc ei titulū triumphales

Turba. XLI XIII

opponas: Iesus nazarenus rex iudeoz. Qui triumphalis dicit titus
lus: quia triumphum Christi p̄tra diabolum euidenter exprimit.

Septime aues irridētes erāt turbe p̄tercūtes. P̄tercūtes at̄ blasphemabāt eū/mouētes capita sua/z dicētes: Glab q̄ destruis tēplum
deu/z in triduo illud reedificas: saluū fac temetipm: si fili⁹ dei es descē
de de cruce. Et vt qd̄ ita obn̄te clamāt hi z sequentes vt descēdat de
cruce: Dico q̄ ideo fm̄ Jordanū: qz demōes statim vt crucifir⁹ ē dñs
senferūt vtutē crucis/z intellexerūt fractas vtutes suas: z iō h̄ agunt
imittētes iudeis hāc illusionē vt descēdat de cruce. S; dñs sciēs ad
uersarioz insidias p̄manet in patibulo vt diabolu destruat. Et nūqd̄
si descēdis; nihilomin⁹ fuissē redēpti: eū vna gutta suffecisset sanz
guinis effusi/qz abūdātā effudit: Rñdeo post doctorē sc̄m̄ in qd̄li.
q̄ non fuissē redempti: quia p̄cium non fuisset solum. Simile
sicut habens pecuniā in bursa/z nō tradēs eam creditori/nō est libera
tus. Per mortē ch̄i p̄ciū traditū est. Glide b. Thomā in quodli.

Octaue aues erāt p̄ncipes sacerdotū/scribe z seniores: illi se p̄trare
rūt in vnā cateruulā/p̄cipui ch̄i mortis auctores. Hi et̄m̄ p̄us p̄uene
rāt in arrio p̄ncipis sacerdotū: ita vt p̄lati/docti/z iudices simul eēt:
qz vnus sine altero nihil valet. Campanē igit̄ p̄sonabāt p̄tra ch̄um.
Egēt ep̄i doctoribz iudicibz potestate seculari: z ecōtra. Hi itaqz etiā
ad crucē stabāt irridētes: nō aut̄ in sc̄da p̄sona ch̄m̄ in cruce alloq̄ban
tur vt p̄tercūtes turbe sed inter se. P̄ncipēs em̄ sacerdotū (vt dicūt
euāgeliste) deridebāt illū/alludentes ad alteruz cum scribis z seniori
bus/z dicebāt: Alios saluos fecit/seipm̄ saluū facere non p̄t. Si rex
israel est descēdat nūc de cruce/vt videamus z credamus ei. Se sal
uum faciat/si h̄ est ch̄s dei electus. Confidet in deo: liberet eum nūc
si vult: dicit em̄ qz fili⁹ dei sum. Discas h̄ exēplo ch̄i/q̄ in sublimi cō
templatōis vel sacre actōis positus/ad v̄ba subsannātium ad occupa
tōnes mundanas ne descendas/sed potius sustineas pueroz subsan
natōes: sicut ch̄s ad iudeoz insultatōem z tentatiuam exp̄obratio
nem de cruce descendere noluit/sed ad mortem vsqz p̄seuerauit.

None aue irridētes erāt milites. Illudebāt em̄ ei z milites dicētes
Si tu es rex iudeoz/saluū te fac zc. Decime aues irridētes ch̄um
erant latrones. Idipm̄ em̄ z latrones q̄ crucifiri erāt cū eo impropas
bāt ei/z p̄uitabant ei. Vn⁹ em̄ de his q̄ p̄debat̄ latronibz blasphema
bat eū dicens: Si tu es ch̄s/saluū fac temetipm̄ z nos. Illusio sane
despectissima/q̄ tam vilis z scelerat⁹ hō/iamqz ad mortē dānatus/z
mor p̄ suis sceleribz moritur⁹ insultauit vite auctori. Discas h̄ exemplo
christi panēter ferre calumnias vitii p̄sonaz zc. Rogemus zc.

Eadē die parasceues post prandiiū: Hora p̄ua.

Derisorum

Stultorum infinitus est numerus. Eccles. i.

Secunda nola q̄ cognoscunt irrisores (spot voegel) est deridere ch̄ri-
anū. Sunt q̄ Ch̄m in p̄ria p̄sona reuerent: z nō deridēt d̄cum siue
Ch̄m/caput ip̄m. s. sed ch̄ianū/ch̄m. s. in mēbris suis. P̄cipue at
P tria ḡna. s. simplices/penitētes z p̄ces. Prime aues (die ersten sp̄oxy-
gel) derident simplices/iustos. s. z bonos ch̄ianos. Simplicēs in quā
nō simplicitate asinina/sed colūbina. Simplicēs simplicitate q̄ distin-
guūt p̄tra dolositatē: nō ea q̄ distinguūt p̄tra intelligenē acūmē: vt Ser-
son in de simplicitatē cordis d̄r: quē vide. Nos inq̄ deridēt z eos re-
putāt fatuos. Qd̄ h̄rit Job. xij. cap. Deridēt iusti simplicitas: lāpas
p̄tempa apud cogitatōes diuitū/parata ad t̄ps statūtū. Et si vis ap̄-
tius eos tibi describā/ fm b. Grego. ibidē q̄ sunt illi simplices. Ipi sūt
i q̄z sapia est: Nil p̄ oñsionē fingere/sensum v̄bis aperire. Vera vt sunt
z diligere/falsa deuitare. Bona gratis exhibere/mala libenti⁹ tolerare
z p̄facere. Nullā iniurie vltōem q̄rere/p̄ vitate p̄tumeliā lucz putas
3 re. Sed hec iustoz simplicitas deridēt: qz ab huius mūdi sapientibus
4 ch̄ianitatē v̄tus fatuitas credit. Om̄e em̄ qd̄ innocēt̄ agit/ab eis p̄-
culdubio stultū putat: z q̄cqd̄ in ope v̄tas approbat/carnalis/sapia fa-
i tuum sonat. Quid nanqz stultū vidēt mūdo: q̄ mētem v̄bis oñdere:
z nil callida machinatōe simulare. Nullas iniurijs p̄tumelias reddere:p̄
3 maledicētibz orare. Paup̄tatē q̄rere/possessa relinq̄re. Rapiētī non
4 resistere/p̄cūnti alterā marillā p̄bere. Ecce quēadmodū iusti deridēt
simplicitas. Sed tu noli curare hoz iudicia o frater/sed adhuc mane
i to in simplicitate tua/p̄cede in iustitia. Si ceci irridēt vidētes de
h̄ q̄ ipi vidēt/z claudi recte incedētes: q̄s q̄so irridentes tales nō irri-
deret. Est ip̄a irrisio irridēda. E q̄ aio (ait Seneca) audidēda sunt im-
2 patori p̄uitia: p̄temnēdus est ip̄e p̄temp̄. Si noctua solē nō app̄ciz
3 at/solis vituperiū nō est. Nec auri z argēti vituperiū/q̄ tumēta ea nō
app̄ciant: nō nouerūt estimare nisi fenū z similia: z porci nō nisi fufu-
res z siliq̄s. Et tu malos te iudicātes z irridētes ne cures: ne eis simi-
lari p̄tende/sed p̄cede vias tuas cūdo zc. Veniēt dies vt folium v̄tatē:
vt non iam despiciant z irrideant ab hm̄oi irrisoribz (spot voeglin) sed
D admirant. Non em̄ sp̄ sed ad t̄ps statūtū z non vltra erūt lampas p̄tē-
pta. Et q̄n hec erūt: Tunc q̄n iusti stabunt in magna p̄stantia aduer-
sus eos q̄ se angustiauerūt: z dicēt mūdani p̄temp̄tores: Hi sunt q̄s
aliquā habuimus in derisum z in similitudinē improp̄erij: nos insens-
sati vitam illoz estimabamus insaniā/z finem illoz sine honore. Ec-
ce quō nunc p̄putati sunt inter filios dei zc. Declara ad placitum ex
Holkot. Secūde aues de hac nola derident penitētes incipientes.
Neqz mireris q̄ illos postpono p̄cedentibz q̄ p̄ficientes sunt: qz graui-
us mihi peccare vident q̄ incipientes deridēt/ q̄ p̄ficientes: eo q̄ mul-
to periculosius id fiat. Siq̄dem in semine inferre damnū multo gras

Turba. XLI. XIII

inus est q̄ als in semente: q̄ furas multū nocet rustico. Hi sunt grues
 es (krench) et (kregen) q̄: vtraq; segetib; nocet diabolice. Aues celi cir-
 ca viā vbi seminatū est semē bonū/ volātes vt auferāt ne crescat in mel-
 sem. Sūt corda vestra o frēs agri: in q̄s ecce bona p̄posita a pctis cas-
 uēdi et bona opa faciēdi seminata sunt: p̄pati p̄ h̄ tps facy aratro/mci
 et alioz p̄dicatoz lingua/apta corda/semina iniecta. Et ecce aduolant
 grues hi maledicti/ vt semina tollāt p̄ irrisiones: p̄ q̄s vtiq; q̄dā puuli
 impediunt et retrocedūt a p̄posito. Nunc plane diabol⁹ in germine sus-
 focare bonū inceptū. Ecce p̄ serpētē religionē inchoatam in paradiso
 suffocauit: et p̄ Pharaonē p̄lm israeliticū destruere voluit in sut-mer-
 sione paruuloz: et p̄ Herodē Ch̄m paruulū occidere: et vt eum occi-
 deret/ puulos innocētes occidit. Sic sic et hi ministri diaboli in incipi-
 entib; p̄ suas irrisiones iugulare nitunt̄ ceptus bonoz p̄posito/ etiā
 p̄usq; deducant in effectū opis. In h̄ peiores Herode/q̄ solū natos: il-
 li aut̄ nondū natos occidit puulos. Sed nunq̄d impune. Minime:
 sed parata sunt derisorib; iudicia et mallei pcutiētes stultoꝝ corpib;.

Prouer. xix. Apte mallei pcutientes. Sūt em̄ duri/ inflexibiles et imp-
 suasibiles: si q̄dē oia q̄ eis dicunt̄ irridēt. Corripe derisorē et odiet te:
 ideo malleis in inferno vt ferr̄ ignitū malleabunt̄: vt d̄r Holkot Sa-
 piē. v. Et q̄dē iustissime grauit̄ a dño punient̄/ q̄ singulares sunt sui
 hostes et amici diaboli: socij diaboli in lucro et dāno saluatoris aduers-
 sarij: q̄ppe q̄d summe placet sibi. s. sal⁹ aiāz/ illis displicet. S; tu o hō
 noli eos curare: nō te terreat tales irrisionū sibili serpentini/ q̄ min⁹ fa-
 cias q̄d facis. Noli effici vt equus vmbzatis vmbzā timens: q̄ mala
 nō sunt p̄ntis vite/ s; future: p̄ntis vite mala sunt sicut vmbzā futuroꝝ.
 Despice canū latrat et anser sibilos: nolite effici pueri sensib;. Latuli
 hi latrāt/ mordere nō poterūt. Nō sis timid⁹ cordis vt lep⁹. Atq; si vtiq;
 lep⁹ vis esse/ esto: colloca in petra Ch̄o cubile tuū: orōne labia ha-
 beas in motu/ longas aures ad audiēdū/ erectas ad celestia/ nō instar
 melampi ad terrā dependētes: p̄dib; sis velox: fac timor dei pedibus
 addat alas. Tertie aues irrisorie sunt q̄ irridēt parētes. s. patres/

S sint carnales siue spūales: hi ḡuissime delinquent. Habes post deū o
 frater esse naturale a naturali parente: spūale siue morale a plato: ideo
 minime irridēdi/ sed reuerēdi. Audi hoz maledictōem irrisoz. **Ocu-
 lum q̄ subsannat patrē/ et q̄ despicit partū matris sue: effodiāt eū cor-
 ui de torrente: et comedāt eum filij aq̄le.** **Prouer. xxx.** Corui de torren-
 te ignis infernalis sunt demones/ q̄ oculū luminis naturalis et gr̄e au-
 ferūt irridēti patrē: cū sit graue mortale. **Cham patrē suū Noe irri-
 sit: nō ab eo fuit maledict⁹.** **Gen. ix.** Dic historiā. Ecce quō maledict⁹/
 q̄ p̄sem irrisit. Hoc aut̄ nedū (vt dixi) de carnali/ s; et de spūali intelli-
 gendū. ij. q. vij. **Scm/ Cham filij Noe. Damnant. s. maledictōnem dei
 incurrētes/ q̄ pudēda suoz supioꝝ (q̄ patres spūales sunt). i. eoz ma-**

R

Celestia continentium

la opa nō occultāt/s; irridēdo z diffamādo alijs manifestāt: qđ frequēs
ter faciūt laici z alijs subditi. Et qđ igit agā inq̄s: Hoc qđ alijs duo fi
lj egerūt: qđ palliū imposuerūt humeris suis: z incedētes retroisū ope
rucrūt verēda patrio sui: faciesq; eorū auerse erāt: z p̄tis virilia nō vis
derūt. Vade z tu quoq; fac sifr. Sic tibi rep̄bēabilia magistrorū facta
displicant/q̄ten⁹ mēs tua a seruāda magisterij reuerētia nō recedat.
Sic p̄positoꝝ tuorū mala displicāt/ vt tñ bec ab alijs occultes/factus
iudices: z venerās magisteriū nolis videre qđ regis. Nec vide si placz
in Greg. xv. mora. §. lxiij. Rogem⁹ diim.

Sab. sancto Pasche. xiiij. April. Mane hor. vi.

Stultoz infinitus est numerus. Eccl. i. Festa diei.

Quadragesima secunda turba stultoz est: celestia gaudia p̄tē
nentiū/ z gaudia mūdāna desiderātiū (Benū; g narrē/ ver
acht narrē/ vñ freud narrē) nō frustra eos tribz noibz appel
lo. s. p̄tentātes/ p̄tēnnētes/ gaudētes. Dimosci hi p̄nt duabz
nolis. Prima est: magnificare gaudia mūdi/ z in eis velle p̄tētari: qđ (be
nū; g narrē) Secda nola est: paruifacere gaudia celestia/ z ea deo velle re
linq̄re: qđ (veracht narrē) S; vnicō tibi vis eos appellari sicut z p̄cedē
tes vocabulo. Voca qđ eos ābos (freud narrē) in cōi/ eo qđ vterq; stulte
se habet circa gaudia. Sic circa gaudia celi ea p̄tēnēdo: ille circa gau
dia mūdi ea appetēdo. Utrosq; hos b. Paul⁹ egregie in hodierna epi
stola p̄monēfacit/ vt fatuitates illas abijciāt z mūdāna p̄tēnnāt/ cele
stia appetāt. Frēs (inq̄t) si p̄surrexistis cū ch̄o/ qđ sursum sunt q̄rite. i.
desiderate: vbi ch̄is est in dextera dei sedēs. q. d. Nolite celestia bona
p̄tēnnere. Que sursum sunt sapite: nō qđ sup terrā. i. in bonis terrenis
nolite finē ponere/ ea celestibz p̄eligen do. Ecce qđ apte z p̄grue horū fa
tuorū due nole hodie tractant: qđ ab Aplo ita exp̄sse quatiunt. Videas
mus qđ clari⁹ has nolas z p̄icularius.

Prima igit nola est: gaudia mūdāna hui⁹ vite magnificare/ z eis i
h seculo p̄tentū esse velle. Nō desunt plane hmoi fatui/ qđ vellēt eē p̄ten
ti h seculo z eis gaudijs: z ipm aliqñ etiā tactare nō erubescūt. Gran
dis hec p̄niciosa stulticia. plane p̄nitiosa: qđ em hmoi sunt/ in statu dā
natōis sunt. Quippe qđ deū sup oia nō diligūt aruore p̄cupiscētie: qđ
tñ facere tenent: sicut m̄grī deducūt dist. xx viij. terij. q̄libet em creatur
ra rōnalis magis d; p̄cupiscere z desiderare deū: h est magis velle deū
esse suū summū p̄modū z bonū/ q̄s qđcūq; aliud p̄modū: z magis vel
le carere q̄cūq; p̄modo tpali aut eterno q̄s deo/ vt suo obiecto b̄tifico
Magis em inter oia p̄moda delectabilia vel honesta desiderare d; z
velle felicitatē/ q̄s qđcūq; aliud bonū suū: et magis velle carere q̄cū
q; p̄modo z delectatōe/ q̄s p̄petua b̄titudine. Idē ēr Ludulp⁹. S; z
ad huc aduertere libeat/ quāta stulticia sit bis mūdi gaudijs p̄tentum